

Kako je ta gospoda pričala? Ena priča je rekla, da sem imel železno črno palico s srebrnim držajom. Druga priča je rekla, da sem imel rjavo (potem zopet rumeno) palico. Krčmarjeva nadležna hčerka je pričala, da sem imel „blond“ palico z železno špico. Potem je zopet krčmar pričal, da nisem silil v sobo, da nisem prestopil praga, da je lahko vrata zaprl. Uradnik Gregorka je pričal, da sem držal palico v desni roki po koncu; trdil je, da njega nisem hotel udariti. Krčmarjeva hčerka pa je trdila, da sem imel palico doli in sem hotel z njo Gregorko v noge suniti; rekla je tudi, da bi ga bil sunil, ko bi ta ne skočil proč. Od tega pa Gregorka ni nič videl; sploh je bila ta komaj dve peti visoka frajlica za velikim svojim očetom in je seveda vse bolje videla. In tako so pričali naprej, eden proti drugemu... Vse to se ni zgodilo v kakšnem gostilniškem pogovoru, temveč pred sodnijo, pred kručifiksom, pod prisojno! Jaz trdim torej, da se je m o r a l a t u k a j i z v r s t i t i **hotè ali nehote kriva prisega!** In pri tej trditvi ostanev. Kar se mene tiče, je 4 mojih prič pod prisojno potrdilo, da dotedni dan sploh palice imel nisem. In za to dejstvo imam še lahko 20 prič na razpolago. Tako stoji stvar. Bil sem zaradi tega do godka oproščen, ali meni nasprotne priče so dokazale, kako lahkomiseln, brezvestno s e i g r a j o s p r i s e g o ! In ta madež jim ostane na čelu! Istotak je drugi slučaj. Pisar Babič je trdil pod prisojno, da je stal na kolodvoru 10 metrov od mene, da je bil velik ropot, da me je videl in tudi g. Melzerja in da me je slišal vpiti preje imenovane besede. Res pa je, da g. Melzer takrat ni bil pri kolodvoru, da je t o r e j Babič pod prisojno hotè ali n e h o t e n e r e s n i c o g o v o r i l . Res pa je nadalje, da je prisojil 4 mojih prič, da jaz dotednih besed nisem izustil. Moje priče so stale vse poleg mene in bi morale besede slišati, preje nego 10 metrov oddaljeni Babič. Jaz trdim torej, da je tudi Babič pod prisojno krivico trdil, ne vem, ali nalašč ali pa bona fide.

To sem hotel še povedati. In zdaj vprašam vso javnost: na kateri strani je resnica in pravica? **Koliko velja prisega pri pravakih?**...

Bil sem obsojen na 30 K globe. Ali moja vest je čista in nikdo mi ne more očitati, da sem pod prisojno neresnico trdil. To mi zadostuje. Ako pa omenjeni gospodi kaj ni prav, n a j m e t o ž i . Pred sodnijo budem dokazal, da se je v moji tožbi pod prisojno neresnico trdilo...

V Ptuju, maja 1909.

Karl Linhart, urednik „Štajerca“.

Novice.

Prijateljem in dopisnikom! Vsled deželno-zborovskih volitev smo morali zadnje tedne mnogo družega gradiva odložiti. Kar se bode dalo še porabiti, prinesli budem v prihodnjih listih. Na vsak način nam naj dopisniki in čitalci to z ozirom na velikanski boj, ki smo ga morali votiti, oprostijo!

Ali so velezdajalniki? Prvaška gonja, ki je v vsjem bistvu protiavstrijska in velezdajalska, rodila prav čudne uspehe. Celo šolarji so že prepričani, s to hujškarijo. Tako so pričeli te dni v Ljubljani srednjošolci nositi balkanske „fese“, kakor se jih nosi v Srbiji. Baje se jim to niti prepovedalo ni. Manjka le še, da se prične v ljubljanskih šolah srbsko himno peti!

Ruski prijatelji. Češki poslanec Kloufač na znanja, da bode te dni zopet odpotoval na Rusko in pripravljal vseslovanski kongres. Pri temu je dvoje zanimivo: Prvič to, da je na Avstrijskem mogoče, da se kar očitno velezdajalske težnje podpira. In nikdo ne skrivi temu velezdajalskemu Kloufaču niti lasu. Na Ruskem bi takega človeka že davno obesili, kateri bi si predbrznil ruvati proti državi. Drugič pa je zanimivo, da je ta Kloufač prijatelj in bratec naših prvaških poslancev, ki sedijo v državnem zboru v eni zvezi z njim. Povej mi, s kom občuješ in povedal ti budem, kdo da si. Kdor je prijatelj velezdajalcev, ta je tudi sam ednak.

Naši davki za kranjske hujškače. Omenili smo že svoj čas, kako grozovito velike svote iz

državnega denarja se meče vedno lačnim Kranjem v žrelo. Kranjska dežela je popolnoma zadržana in tako morajo vse druge dežele zanj skrbeti. Lahko trdimo, da se naše davke v veliki meri edino za kranjsko huskarijo porabi. Zdaj je zopet dobila ljubljanska „zadružna zveza“ 18.000 kron državne podpore. Poleg tega se je dovolilo še za neki tečaj 4.000 kron podpore. Svete so velike. Ali človek bi vendar nič ne rekel, ko bi se ta denar tudi res za kranjske kmete porabil. Ali za klerikalno „zadružno zvezo“ se skrivajo prvaški hujškači, kateri prirejajo s temi državnimi podporami politične tečaje. Z državnim denarjem se vzgaja na ta način protiavstrijske hujškače, ki razstirajo potem kranjsko gonjo po Štajerskem in Koroškem. Temu mora biti pač enkrat konec. Kako pridejo štajerski in koroški davkoplačevalci do tega? Ali je vladar res slepa? Ali ne vidi to očitno zlorabo državnih denarjev? Nam se vedno večje davke nalaga, tako da jih že več nositi ne moremo; porabiti se pa ta denar za panskavizem, za gonjo in hujškanje. Res žalostno!

Nemška kultura. Znano je, kako prvaki so vražijo Nemce in vse, kar je z Nemci v zvezi. Brazilijanski učenjak Candita Jura pa sodi o Nemcih tako-le: „Germani so pričeli velikanski boj za versko prostost. Germanci pa je tudi boj za politično prostost, kajti pred francosko revolucijo so se borile 3 germane države (Holland, Anglia in združene države) zanj. Velike uredbe, kakor uprave, porotne sodnije so prišle od Germanov. Nemec je podal svetu venljivo darilo tiska. Germanci modrijani kakor Bacon in Kant sta dosegla najvišjo človeško inteligenco. Kaj bi še govorili o velikanski nemški kulturi in znanosti! Germanci profesorji potujejo po svetu, ravno tako kakor njih mirni delavci. Na drugi strani preplove germana industrija in trgovina vse dežele sveta v vedno večjem napredku“... Tako sodi tuji učenjak o Nemcih. In naše kmete učijo prvaški zagrizenci, da so Nemci sami divjaki!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Mi gremo naprej! Kako so nas naši liberalniki in črni naprotvni smešili, češ da nismo nobene moči in da ne pomenimo nič. Volitev so pa vendar vse kaj drugačka pokazale. Mi nismo napravili nobene posebne agitacije. Poslali smo edino par letakov na naše zaupnike. Druzega nič. Mi tudi nimamo v vsaki fari fajmoštje, kaplane ali učitelje, ki bi za nas agitirali. Ne, zanesli smo se edino na zdravi um kmetov. Piredili smo vse skupaj le troje malih zaupniških shodov. Liberalci in klerikalci pa so imeli v vsaki vasi svoje shode. Izdali so bogye koliko tisočev letakov in listov in plakatov. Pa vendar smo naprednjaki dobili dovolj veliko število glasov. Zanimivo je še to-le: V splošni kurijiji, ki je volila 7. majnika, mi sploh nobenega kandidata postavili nismo. In vendar je dobil n. p. župan Ornig v raznih občinah ptujskega okraja prav lepo število glasov. Na pristaš Domink Koser tudi ni v splošnem razredu kandidiral. Vendar pa je dobil čez 800 glasov. To je dokaz, da so kmetje hoteli demonstrativno pokazati svoje napredno mišljenje. Cast in hvala tem prepirčanim kmetom!

Dr. Ploj „auf der Walz“. Prijatelj nam piše: Vi, gospod urednik, ste pa res brezrčni človek. Povej mi: zakaj pa pravzaprav našemu štajerskemu hofratu dr. Ploju ne privoščite mandata? Mož se je vendar v potu svojega obraza trdil, da bi zopet v deželnem zbor zvezel. Po vodi in v prahu je iskal pristaš ter volilcev in ko bi imel „luftbalon“ na razpolago, zletel bi v zrak in iskal volilcev. Sam sem ga videl na lastne oči, kako se je trdil. Po celi ptujski okolici, zlasti pa na mestnem vrhu, je hodil od hiše do hiše kakor hodijo vandrovci. Imel je tako mili obraz kakor sveti Nef, ko so ga pagani matrali. Od hiše do hiše je tekel ta vborgi hofrat in prosjačil tako rekoč s klubkom v roki za glasove. Spremljal ga je pa njegov zvesti sluga penzioniran šolmašter in nepotrenji krčmar Zupančič. Bila sta kakor dvojčka in žalostno jima je visela glava navzdol kakor zveneli solnčni roži. Tako sta vandra... Revezha! Ko bi imeli le majhen čas, bi se nam obadvila smilila. Kajti ves trud je bil zastonj. Zastonj sta znulača toliko podplat, vse zastonj, zastonj. Oh ti nehvaležni svet,

ki je Ploju tako hudo vrata deželnega zbor pred nosom zaprl!

Pri ožji volitvi Kral-Hrvatek, ki se je vršila predpretekli petek, bil je izvoljen socialdemokratični kandidat učitelj v pokoju Horvat. Zanj so glasovali namreč tudi vsi slovenski prvaški volilci liberalni in tudi klerikalne stranke. Liberalci sicer zdaj trdijo, da klerikalci tega niso storili. Ali izid volitev, zlasti pa razmerje glasov posameznih krajih je dokaz, da so klerikalci z ranistim veseljem Horvateka volili kakor liberalci. V Ptuju smo videli na lastne oči mežnarje in Horvateka glasovati. Zanimivo je to na vsi način. Klerikalci vedno tulijo o „brezvervrst“ zdaj so pa ravno Horvateka volili; ta Horvatek ni samo socialist, temveč bil je svoj čas razveden zaradi svojih svobodnih protiklerikalnih misij zasedovan in vpokojen. Klerikalci so zakrivali, da je prisel Horvatek v penzijo in da je prišel v deželni zbor. To je na vsak način vredno napisati. Sicer pa že itak vemo, da je klerikalci vsako sredstvo dobro došlo. Tej črni gospodi so vedno za nadvlado in mi se le veselimo, kako bodo klerikalci zjali, ko bodo izvoljeni Horvatek njih nazadnjaščvo bičal. Kar se pa prvaški liberalonovi tiče, nimajo ti ljudje sploh nobenega pomena več. Čaka jih politični grubini — upnik!

Kranjci, pravi, pristni Kranjci so se pojavili po spodnjem Štajerskem, kakor se pojavitvijo vinska kuga. Naši klerikalci so namreč v zadnjem deželnozborskem volilnem boju poleg koroškega orglarja Grafenauerja tudi celo vrsto kranjskih hujškačev na pomoč poklicali. Tako je teh pritepljenec kar mrgolelo; kamor je človek pljuval, zadel je ob kakšnega klerikalnega agitatorja in Kranjske. Med drugim se je pojavil tudi kraljan dr. Lampe, majhen kot palček in ježičen kot batajlon tretjalk. Ta možicelj, katerega so v Ljubljani že iz shodov metalni, da je misli sam, da je žoga, prirejal je po Štajerskem shode. Se prabolt, — ali so štajerski klerikalci res sami tako zabiti, da se ne upajo niti analfabetov nespridobiti, ali kaj?! Doslej smo dobivali po Štajerskem iz Kranjskega le suhe klobase in klobase sami smo bili zadovoljni. Zdaj pa nam se pošiljajo kruljave farške agitatorje. S temi pak nismo zadovoljni in pognali jih bodemo prav odločno čez mejo.

Babič in Jura. To je parček, kaj? Nas ljubičasti Jura nam ne sme zameriti, da ga v eni smpi z Babičom imenujemo. Mi dobro vemo, da je Jura fejt dečko, ki ima lepo srebrno koton na uru. Tako velik in debel sicer ni, kakor pisar Babič od ptujske posojilnice. Zato pa zna Jura harmonike igrati. Babič pa niti na bogen ne trobi. Babič zna k večjem na metlo piskati in to se je baje od profesorja Zelenika naučil. Zato pa imajo Ptujčani Juro veliko rajši nego Babič. O Babiču se ve mnogo povedati. Pozabilo se tudi še ni, da je ta veliki slovenski vojskovojev svoj čas prav rad nemški kruh pri nemški advokatih služil. Jura pa igra svojo harmoniko in je „internacional“. To je razliko med tem dvega gospodoma. Luštno pa je, kadar se Jura in Babič srečata. Bilo je pred kratkim enkrat po noči, ko je korakal pisar Babič malo natrak proti domu. Hudobni ljudje pravijo, da se mu noge malo podtikale. Pa to nič ne dema, kajti baje se je tudi to od profesorja Zelenika naučil. Ko pride Babič v potu svojega obrana do mostu pri Čehu, zagleda neko osebo. Kdo je bil? No, Jura, naš Jura je korakal, harmoniko čez rame, proti domu. Babič ga ostari in pravi: „Ti Jura, koga si ti volil, povej?“ — Jura pogleda pisarja prav zaničljivo. Misli pač: vsak šribar me že nagovori. Potem mu odgovori kratko a jedrnatno: „Šmek!“ — Ali Babič mu je grozil: „Zdaj moras Horvateka voliti, drugače se ne smeš prikazati v nobeni slovenski gostilni...“ Ej, ej, pisar Babič, ali ne veste, da imamo postavo, ki velja še za večje gospode kakor ste Vi? Jura bi imel čisto pravko bi Vam takrat harmoniko na glavo vrgel, samo harmonike bi bilo škoda, Vaše glave pa res ne. Jura je le rekel: „Šmek!“ In še naprej. Babič tudi, pa ne tako ravno kakor Jura. „Šmek“, Babič, „šmek, šmek.“

Zakaj vera peša? Mi smo že opetovanili in dokažali, da so tisti gospodje, ki bi morali biti pravi zastopniki vere in bi morali kot taki v prvi vrsti sami verske zapovedi iz-

poljevati dostikrat se nam prav sraje je dalo penega s gov rog namreč šarlaha cesarjeva daj sklzanjo s s t. m. In izborna maša! Mašo od imela bni se bralstva tudi na cesarja, napram dal? Al kvema o monstra da je te solo ni peša, k pavajo Kie Janez S nam je se da se tamšnji nam piše več napud Si naučil a pisma I seveda, s takim temu z sramota otroka Janez, Sv se zadevam vor je sr. Len bor. Kl tudi zr niso do samega in pisar kakšno da št. Izvoljen napredr selje je volitev ponovit zmagali splošno Vidite, —

V zelo ne volijo č agitator Koser, s svojo demovo več po da je I loval, I proti v menda seveda bila ce cijo v od km božji b da je , nost b nimam zaradi Ali m agitiratnikov, vere na to stvari

Iz Konjic. Za župana je bil zopet naprednjak g. Fr. Kovatsch izvoljen. Podžupanom je bil izvoljen g. K. Wesenschegg, obč. svetovalcem pa g. H. Baumann. Čestitamo!

Pozor pri denarju. Na sejmu v Ehrenhausnu izdalo se je ponarejeni 50 kronski bankovec, ki je za par milimetrov manjši kakor pravi. Pazite na denar!

Nogo zlomil se je gostilničar Joh. Tausendschön v Strassu, ko je šel v svoj vinograd.

Vlom. Iz sv. Barbare v Halozah se nam poroča: Danes v sredo po noči vломili so neznani zlikovci pri usnaru g. Primožiču. Spod grebli so zid in ukradli usna v znesku čez 1000 krom. Zločince se doslej še ni dobljalo.

„Bušenšank“ otvoril je v Karčevini pri Ptiju g. Josef Kollenz. Vino je prav izborna kapljica.

Vlak ubil je delavca Zwielaga pri postaji Spielberg. Umrl je v mariborski bolnici.

Iz Koroškega.

Cenjeni odjemalci! Volilni boj na Štajerskem je rabil toliko prostora v „Štajercu“, da smo morali v zadnjih številkah novice iz Koroškega malo skrajšati. Zdaj so volitve končane in s prihodnjo številko bode list zopet navadno obliko imel. Prosimo tudi koroške gg. dopisnike, da nam zopet redno pošiljajo svoje spise.

Orglar Grafenauer avanza v z všakim dnevom. Najprve je bil navadni orglar, potomec iz Bavarskega priomane nemške družine. Potem je nakrat začutil svoje „slovensko“ srce. Pečal se je s „slovenstvom“ tako močno, da so ga končno vtaknili zaradi suma veleizdajstva več mesecov v preiskovalni zapor. Potem se je izkazala njegova nedolžnost in bil je zopet orglar. Ali politiko ni pustil. Babil se je z njo vedno in povsed. Nekateri pravijo, da je kot političar lažje svoje orgle prodajal in da je ravno zato tudi hud klerikal. No, potem je zlezlet ta orglar v državnini in deželnini zbor. Ali tudi vse te lovorike mu ne zadostujejo. Doslej je osrečeval edino koroško deželo. Zdaj pa so mu postale meje Koroške pretesne in zato je priromal nakrat na Štajersko. Brez šale! Pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Štajerskem je prišel tamošnjim črnih orglarom Grafenauerom na pomoč. Pridrel je po celem Štajerskem več shodov, na katerih je štajerske kmete učil, kako da naj volijo. To je pač vrhunec nesramnosti! Štajerski kmeti se lepo zahvalijo za Grafenauerjeve nauke. Pognali so ga tudi prav neprijazno iz nekaterih krajev in tako bi Grafenauer še nadalje Štajerce nadlegoval, potem se mu zna kaj neprijetnega dogoditi. Grafenauerja niti koroški kmetje ne marajo, ki ga vendar dovolj dobro poznajo. Še manj ga marajo štajerski kmetje, kateri imajo dovolj domačih žegnanih in nežegnanih hujškačev. Pane Grafenauer, ostani tedaj raje doma, kajti sedne dežele ne potrebujejo takih modrijanov.

Iz Prevalja se nam piše: Naš kaplan Sekol je prišel pred kratkim časom k enem prav počitniku. Ta gospod pozdravi posestnika in ga vpraša: Kako vam pa gre? Pobožni mož mu odgovori: gospod, čist zan drek. No, no pravi kaplan v svojem debelem glasu, vojska je pri kraju in časi se bodo zdaj zboljšale. Posestnik mu odgovori, sem v časopisu bral. Kaplan ga vpraša, kaj pa berete za ene časopise, odgovorju mu pobožni mož, jaz pridev v gostilno in priberam nemške časopise, te prinesejem veliko novega, berem pa tude „Štajerca“, ko ga dobim od mojega soseda. Ko kaplan sliši besedo Štajerca, je vstrmel kakor bi bila strela vrezala po njim, postal je kratek čas mutec in ko pride k sebi, reče kaplan temu možu: vsak kristjan mora imeti doma časopis „Mir“. Ta posestnik se ne vstraši kaplana in mu reče naravnost: na, na, „Mir“ je prepis, in je odšel iz sobe, ter pustil kaplana samega in ko ta posestnik ne pride nič nazaj, je mogel voziti ta kaplan zopet v farovž, ter ni prodal Mirovo blago.

Otvoritev taverske železnice. Dokončali so južno rambo taverske železnice; s tem je dokončan ves železniški program iz l. 1901. Prometu se ima oddati edino še sicer že zgotovljena proga Gastein-Spitäl, ki je 50 km dolga. Na tej progi leži tudi 8.560 m dolgi taverski tunel. Ta proga pride v Malnicu na Koroško. Proga je krasna. Od Salzburga do Trsta se bode v 9 $\frac{1}{2}$ ur prišlo.

Samomor. Obesil se je v okolici zgornje Bele

halpec Josef Steiner. Vzrok samomora je žalost zaradi smrti nekega tovariša.

Uboj. Floser Wallner v Fregantu je dva tovariša z nožem napadel in oba težko ranil. Eden ranjencev je že umrl. Divjaka so zaprli.

Rak na sadnem drevju.

Kakor vinska trta, tako ima tudi sadno drevje dandanes nebroj živalskih sovražnikov in raznih bolezni. Zato pa moramo s posebno pazljivostjo slediti vsaki novi bolezni, da se po možnosti že v kali zadrži. V ta namen se je v zadnjem času na Dunaju ustanovil poseben zavod, ki ima namen, natančno proučevati vsako tako bolezno, ter čimprej iznajti pravo sredstvo proti njej. Ta zavod nosi naslov »c. kr. kmetijsko bakteriologiski zavod za varstvo rastlin na Dunaju, II/1, Trunnerstrasse 1« in se v njem v zmislu člena II. drž. zakona z dne 2. oktobra 1865 občuje poštnine prosto. Zavod da vsakemu, ki mu pošlje sumljivo bolezno, na ogled, brezplačno vsakojaka pojasnila.

Rak na sadnem drevju pa ni nova, marveč prav stará, povsed bolj ali manj znana bolezzen, zlasti kjer se goji največ jablanovih dreves.

Ker se je ta bolezzen v zadnjih letih posebno v nekaterih krajih tako razširila, da preti nekatere jablanove sadovnjake popolnoma uničiti, in ker to bolezzen večina naših sadjarjev nekako ravnodušno prezira, ker ne ve, da si more stem napraviti veliko škodo, smatram za potrebno, da to bolezzen nekolikor natančnejše opisem.

Kako se rak pojavi. — Rak napada razna sadna drevesa, toda najbolj jablane. Rak razločujemo dvoje vrst, in sicer zunanjega in notranjega. Zunanji rak prične razjedati kožo in deblo od zunaj ter napravi neko črnasto izdolbino. Iz nje se prične večkrat cediti neka smrdativa tekočina. Notranji pa razjeda znotraj ter dela večje ali manjše zaprte izbuhnine ali bule na zunanjem stran.

Rak napada mlada, in starata dresesa, in sicer se naseli na vseh drevesnih delih.

Vzroki te bolezni. — Najrajsi se rak napravi tam, kjer se drgneta dve veji, ali če je bilo drevo drugače močno ranjeno, bodisi s kakim orodjem z lesom po kravji uši itd., ali pa da je bilo ožgan, zapenčeno, odnosno mrzlo. Če se ranjeni deli počasi celijo, se med tem časom navadno tudi naseli rak. Nadaljnji povzročitelji raka so: slaba, mokrotina, izpita, trda zemlja, takoj da se drevo le počasi razvija, cepljenje močno rastopi vrst na prešibko rastoče divjake in nasprotno, torej nepravilen tok soka itd. Rak se tudi prenaša z dresesa na drevo z bolnimi, že napadenimi cepiči.

Odzdravljanje in odstranjevanje te bolezni. — Če nam je vzrok te bolezni znan, potem se da temu lahko in kmalu odpomoči. Slabo, odnosno močno rastopi vrste je podlogi primerno nad zdravim delom precepiti, pregoste veje odstraniti, preveliko vlago po možnosti odpejati, slabo zemljo okoli dresesa z boljšo nadomestiti ali z gnojenjem zboljšati. Začetne rane se kmalu zopet zacelijo, če se namažejo z nekoliko gorkim katranom ali karbolinejem, zlasti če se prej rana z nožem izreže, kar je vsekakor priporočljivo. Poslednje delo se more seveda izvršiti le pri manjših, finih vrtnih dresesih, ker drugače takoj ravnanje povzroča prevelike stroške, pač pa se manjše s karbolinejem hitro zvrši in je ceno. Kdor more, da večje rane s cementom ali z malto zapiče.

Priporoča se nadalje puščanje soka. V tem slučaju se koža prerezje podolgom 3 do 5 krat na okrog, in sicer kakih 20 cm pod in nad napadenim delom. Prav močno napadenega dresesa je pa najbolje popolnoma odstraniti, zlasti če so pregosto posajene, ter vse sežgati, da se razsirjanje po zmožnosti omeji.

Če je raku vzrok slaba zemlja, se taka dresesa, če so mlada, drugam, v boljšo zemljo in lego presade, dotični prostor pa z drugim, tej bolezni nepodvrženim drevjem zasaditi.

To naj si zapomnijo posebno oni posestniki, ki imajo svoje sadovnjake ob rekak in cestam, kajti ondor se opaža največ rakanjih dreves.

Fr. Gombač.

Gospodarske.

Katero umetno gnojilo je boljše, kajnit ali kalijeva sol? Pri nas se je kajnit tako priljubil, da ga gospodarje raje naročajo kakor kalijev sol. Zato je važno vprašanje, katero gnojilo je več vredno. Kajnit je ceneje, tako misli eden in drugi; za tisto ceno se ga dosti več dobi kakor kalijev sol. Res je to, ali to je navidezno. V resnicu je kalijeva sol ceneja. Pri gnojilih ni gledati namreč na skupno težo, ampak na množino redilnih snovi, ki se notri nahaja, ker le ta ima vrednost in le ta se plačuje. Res nas stane po navadi 100 kg kalijeve soli K 13/50, kajnit pa samo K 6/50, ali za to ima kalijeva sol 40 kg kalija v sebi, dočim ga ima kajnit samo 12 $\frac{1}{2}$ kg. Če preračunamo, koliko nas stane 1 kg kalija vidimo, da nas stane v kalijevi soli blizu 34 v, v kajnitu pa 52 v. Ker ima kalijeva sol trikrat toliko kalija v sebi, je treba trikrat manj. Če rabis za 1 ha 40 kg kajnita, potrebuješ kalijeve soli v večjemu 150 kg. Seveda je pri teh gnojilih gledati tudi na težo zemlje in na njeni vlažnosti. Kajnit deli zemljo bolj težko in vlažno, zato se kajnit bolj priporoča za lahko in srednje težko in bolj suho zemljo. Kalijeva sol je pa dobra za težko zemljo.

Otrobi niso za praseta. Odstavljenim prasetom ni dajati ne rženih ne pšeničnih otrobov, ker se enim in drugim pripisuje, da lahko povzroči hromoto pri pra-